

Inleiding:

De gemeenten Boxtel, Eindhoven en Woerden beraden zich op de toekomst van hun informatiehuishouding, met als doel die (voortdurend) te verbeteren, te standaardiseren, te delen met andere gemeenten en substantieel goedkoper te maken. Dat meervoudige doel kan alleen worden bereikt via een fundamentele systeemverandering. Om deze verkenning meer status te geven, wordt voorgesteld om het Memorandum of Understanding te ondertekenen.

De bevoegdheid van het college komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

Op grond van artikel 160, eerste lid, onder e van de gemeentewet is het college bevoegd tot het aangaan privaatrechtelijke rechtshandelingen en op grond van artikel 171, eerste lid, van de gemeentewet is de burgemeester bevoegd om de gemeente in rechte te vertegenwoordigen.

Beoogd effect:

Met het beoogde systeem worden de deelnemende gemeenten flexibeler en substantieel goedkoper in hun gemeentelijke informatiehuishouding. Bovendien wordt niet alleen de eigen informatiehuishouding per gemeente goedkoper, maar kunnen ook de gezamenlijke kosten voor alle-gemeentelijke-informatiehuishoudingen-bij-elkaar enorm worden gereduceerd. De systeemverandering richt zich dus (ook) op een landelijke effect.

Argumenten:

- 1.1. Vanuit het perspectief van de gemeenten wordt de huidige ICT-markt gekenmerkt door eenzijdige marktverhoudingen. De markt wordt gedomineerd door 2 aanbieders van essentiële- en centrale systemen. Daardoor kunnen gemeenten niet (vrij en flexibel) genoeg profiteren van de technologische ontwikkelingen en potentiële samenwerkingsmogelijkheden. Bovendien zitten de gemeenten gevangen in het verdienmodel van de aanbieders: applicaties worden éénmalig (mede op basis van de inbreng van gemeenten) ontwikkeld en vervolgens ("393 keer") per gemeente verkocht.
- 1.2. Het nieuwe systeem wordt gekenmerkt door:
 - a) **een open karakter;** het uitgangspunt is een 'architectuurplaat', die voldoet aan alle overheidsstandaarden; op die basis wordt nu een generieke informatiehuishouding gerealiseerd, waarin alle applicaties op de 'architectuurplaat' functioneren: zoals stekkers in een stopcontact; door standaardisering van de vraag van de gemeenten en van de connectiviteit (stekker-stopcontact) krijgen zo veel mogelijk aanbieders de kans om (conform die standaarden) applicaties te ontwikkelen, waarna de gemeente (telkens weer) de beste aanbiedingen kiest.
 - b) **veel snellere ontwikkeling van nieuwe applicaties** door middel van een platform en een methodiek, die zich inmiddels een aantal malen in de praktijk hebben bewezen; zo werkt de in opdracht van de gemeente Eindhoven voor € 25.000 ontwikkelde CORV-applicatie inmiddels in 91 gemeenten en 18 veilig-thuisorganisaties.
 - c) **de applicaties worden in gemeentelijke gezamenlijkheid ontwikkeld en één keer betaald,** komen vervolgens in eigendom van een (hiertoe op te richten, intergemeentelijke) coöperatie en worden van daaruit aan zo veel mogelijk andere gemeenten (zonder kosten of tegen een relatief lage contributie) ter beschikking gesteld; daarna zijn de gebruikerskosten direct gerelateerd aan het

feitelijk gebruik.

- 1.3. De wenselijkheid van deze ontwikkeling is onder meer onderkend in het traject 'Nederland in open verbinding (NOIV)' en wordt onderschreven met de actieve betrokkenheid van de VNG en KING (door de VNG opgericht om gemeenten te ondersteunen op weg naar excellente dienstverlening vanuit een effectieve informatiehuishouding) bij dit coöperatie-initiatief.
 - 1.4. Er is ook nog een breder perspectief.....Burgers en bedrijven zijn, zowel in het ruimtelijk- als het sociale domein, belangrijke medespelers en moeten aansluiting hebben op de gemeentelijke 'architectuurplaat' (zie hierboven) en de eigen gegevens kunnen bijhouden en beheren vanuit een persoonlijk digitaal domein. Met andere woorden: we faciliteren burgers en bedrijven in hun regie (en verantwoordelijkheid) over het eigen digitale domein.
- 2.1. De intergemeentelijke samenwerking krijgt vorm in een coöperatie. Een coöperatie is een vereniging, die ten gunste van de leden een onderneming moet exploiteren. De leden (in dit geval de deelnemende gemeenten) hebben een drievoudige betrokkenheid: beleidsbepaler, mede-ondernemer, afnemer (en eventueel mede-ontwikkelaar) van producten en diensten.
 - 2.2. De best passende vorm is de 'coöperatie U.A. (uitgesloten aansprakelijkheid)'. De toevoeging 'U.A.' betekent dat de deelnemende gemeenten geen groter risico lopen dan het eventueel ingebrachte kapitaal. In de statuten wordt het open en innovatieve karakter van de Coöperatie vastgelegd: er wordt een gezonde marktwerking met een drempelloze toetreding van nieuwe, innovatieve aanbieders nagestreefd
 - 2.3. Deze rechtsvorm, zonder drempels voor toetreding van nieuwe leden, past goed bij de voorgestane groeistrategie:
 - relatief eenvoudig met 3 gemeenten beginnen (Boxtel, Eindhoven, Woerden)
 - andere gemeenten met werkende toepassingen overtuigen
 - toetreding andere gemeenten (eventueel tegen entree-vergoeding)
 - doorgroei naar dé gemeentelijke standaard (gesteund door de VNG en KING).
 - 2.4. De focus van dit initiatief ligt op 1 januari 2017; dan moet de Coöperatie hebben aangetoond een (functioneel en economisch) alternatief te bieden voor de huidige situatie. Het beoogde resultaat is een state-of-the-art informatiehuishouding, in eigen beheer, in coöperatief eigendom (dus zonder licentievergoedingen), onafhankelijk, binnen de wet- en regelgeving op het gebied van de privacy, tegen substantieel lagere kosten en met ontwikkelkracht, implementatiesnelheid en informatieveiligheid.
- 3.
- 3.1. Om succesvol te kunnen zijn, dient de Coöperatie zich permanent met 'de private markt' te verstaan en is er (zeker in eerste instantie) ook private ondernemersexpertise noodzakelijk. In die context wil de Coöperatie-in-oprichting een samenwerking met de private ICT-aanbieder GemCloud B.V. gaan verkennen. Daarop is bijgaand 'Memorandum of Understanding' gericht.
 - 3.2. GemCloud B.V. heeft zich gepresenteerd (en inmiddels in een aantal gevallen bewezen, zie hierboven) als een aanbieder van een ambitie (veel sneller en goedkoper software maken), een open basisarchitectuur, werkende software en een nieuw verdienmodel (één keer ontwikkelen/betalen en daarna met zo veel mogelijk andere gemeenten delen).
 - 3.3. Daarbij is GemCloud B.V. bereid om het eigendom van de reeds ontwikkelde architectuur en software over te dragen aan de Coöperatie. Later te ontwikkelen software komt vanzelfsprekend direct in eigendom van de Coöperatie.
 - 3.4. In de samenwerkingsafspraken wordt als voorwaarde vastgelegd dat GemCloud B.V. te allen tijde een open marktwerking (dus ook toegang van concurrenten op de ontwikkelde architectuur), voortdurende verbetering van de gemeentelijke informatiehuishouding, een moderne manier van standaardiseren en delen met andere gemeenten en zo gering mogelijke kosten voor de gemeenten blijft nastreven. Vanzelfsprekend maakt een 'due diligence onderzoek' (om de exacte inhoud, rechten en plichten van de B.V. objectief vast te stellen) deel uit van de verkenning.

Kanttekening:

De bovenstaande ambitie en uitwerkingsrichting gaan bestaande belangen raken en ter discussie stellen. Een dergelijke systeemverandering zal niet altijd even soepel verlopen. De huidige marktsituatie en de ontstane afhankelijkheden zullen onder druk komen te staan, met eventuele consequenties voor de bedrijfsvoering.

De drie overheden geven met het ondertekenen van de MoU aan dezelfde ambitie te hebben. De weg hiernaar toe is echter nog ongewis en de afhankelijkheid van elkaar bij het oprichten van een coöperatie is groot.

Financiën:

Het nader uitwerken van de ambitie en voorbereiden van het voorstel (inclusief businessplan, financieel plan en schets van de governance) tot het oprichten van een intergemeentelijke coöperatie zal binnen de reguliere uren van medewerkers en projectleider plaatsvinden. Op dit moment is het nog niet aan te geven welke kosten er zullen worden gemaakt in deze fase. Dit heeft voornamelijk te maken met de vraag welke expertise de verschillende gemeenten bezitten en beschikbaar kunnen stellen. Eventuele kosten voor externe advisering worden in eerste instantie voorgefinancierd door de gemeente Eindhoven en worden vervolgens doorberekend naar de gemeenten Woerden en Boxtel (ieder 25%). Mochten deze kosten zich voordoen, wordt er dekking gezocht binnen de bestaande ICT begrotingsposten.

Uitvoering:

Afgevaardigden van de deelnemende partijen gaan een voorstel opstellen (inclusief businessplan, financieel plan, schets van de governance en de personele consequenties) voor het oprichten van de intergemeentelijke coöperatie. Dit voorstel zal in de gemeenschappelijke stuurgroep worden voorbereid en vervolgens aan de colleges van Woerden, Eindhoven en Boxtel worden voorgelegd. Bij een positief besluit zal uw college de raad de mogelijkheid geven om wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Mocht het uiteindelijk tot oprichting van een coöperatie komen, moet ook GS van de provincie om goedkeuring worden gevraagd.

Communicatie / Website:

De drie deelnemende gemeenten en de marktpartij zijn in overleg over de communicatiestrategie.

Ondernemingsraad:

n.v.t.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

Bijlagen:

Memorandum of Understanding 'de Coöperatie'.

**MEMORANDUM of UNDERSTANDING
'DE COÖPERATIE'**

**GEMEENTE BOXTEL
GEMEENTE EINDHOVEN
GEMEENTE WOERDEN
GEMCLOUD B.V.**

18 JUNI 2015

Dit Memorandum of Understanding (MoU) is afgesproken tussen:

1. De gemeenten Boxtel, Eindhoven en Woerden, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door respectievelijk burgemeester M. Buijs, wethouder M. Schreurs en burgemeester V.J.H. Molkenboer.
2. GemCloud B.V. te Naarden, mede namens GemBoxx B.V. te Naarden, aandeelhouders en gelieerde partijen, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur de heer S. J. Miedema, anderzijds, nader te noemen; GemCloud.

De gemeente Eindhoven, Woerden en Boxtel en GemCloud worden, zodra zij samen worden bedoeld, nader genoemd; Partijen.

De overwegingen:

- De gemeenten Eindhoven, Boxtel en Woerden beraden zich op de toekomst van hun informatiehuishouding, met als doel die (voortdurend) te verbeteren, te standaardiseren, te delen met andere gemeenten en substantieel goedkoper te maken.
- GemCloud heeft de ambitie om die ontwikkeling, in een volwaardig partnership, te faciliteren.
- De publiek-private samenwerking in deze context is gericht op een moderne manier van standaardiseren en delen, waardoor de gemeenten optimaal kunnen profiteren van de technologische ontwikkelingen.
- GemCloud heeft een platform ontwikkeld, waarop deze publiek-private samenwerking kan worden geconcretiseerd: een geïntegreerd gemeentelijk systeem(concept), waarin gemeenten zichzelf en elkaar helpen om bovengenoemd doel te realiseren.
- Het 'moderne standaardiseren en delen' wordt ingevuld door de in de gemeentelijke informatiehuishouding te gebruiken applicaties één maal te ontwikkelen en daarna met zo veel mogelijk andere gemeenten te delen.
- Hierbij worden de KING-, Gemma- en vereiste overheidsstandaarden in acht genomen, voor zover wettelijk vereist en/of naar mening van de partijen passend bij hun ambities.
- De beoogde samenwerkingsvorm is een intergemeentelijke coöperatie, waarmee publiek/private samenwerkingen worden gerealiseerd.
- De partijen willen het eigendom van de ontwikkelde applicaties bij de coöperatie terecht laten komen.
- De samenwerking begint bij de architectuur en software, die GemCloud bij de start van de samenwerking al operationeel beschikbaar heeft, kan worden verbreed naar alle software in de gemeentelijke bedrijfsvoering met betrekking tot burgerzaken en het sociaal domein en kent als uiteindelijk perspectief alle software ten behoeve van de hele gemeentelijke bedrijfsvoering en dienstverlening.
- Dit Memorandum of Understanding heeft het karakter van een intentieverklaring, die de betrokken partijen juridisch op geen enkele manier bindt.

Alle overwegingen meegenomen, spreken partijen de intentie uit:

- Om gezamenlijk (en uiteindelijk met zo veel mogelijk andere gemeenten) een publiek/private samenwerking te gaan verkennen op het gebied van de gemeentelijke informatiehuishouding.
- De beoogde samenwerkingsvorm is een coöperatie.
- De werktitel van deze samenwerkingsvorm is hierna 'de Coöperatie' .

De voorwaarden

- Per 1 januari 2017 moet de Coöperatie haar levensvatbaarheid hebben aangetoond door economisch en functioneel een volwaardig alternatief te bieden voor de huidige situatie.
- De Coöperatie wordt geacht inkoop-, innovatie-, schaal-, kennis-, kosten- en kwaliteitsvoordelen te realiseren, die ten goede komen aan het publieke belang, zonder gezonde marktwerking en mededinging uit het oog te verliezen.
- De Coöperatie bevordert en faciliteert samenwerking tussen burger, bedrijf, (lokale) overheid, afnemers en leveranciers én beoogt eventuele belemmeringen daarin weg te nemen.
- GemCloud moet te allen tijde een aanbieder blijven, die open marktwerking, voortdurende verbetering, een moderne manier van 'standaardiseren en delen' en zo gering mogelijke kosten voor de gemeenten stimuleert.
- De Coöperatie wordt (ook statutair) geacht een open, geïntegreerd en innovatief platform (door) te ontwikkelen, dat open staat voor zo veel mogelijk andere ontwikkelaars/leveranciers.
- Ook door standaardisatie van interfaces en databases bevordert de Coöperatie de entree van nieuwkomers op de gemeentelijke ICT-markt.
- De Coöperatie krijgt het basisidee van GemCloud, het daarop gebaseerde platform, de daarbij behorende architectuur en alle ontwikkelde applicaties (in hun onderlinge samenhang) in eigendom.
- Professionals uit de deelnemende gemeenten worden in de Coöperatie opgeleid voor het ontwikkelen, aanpassen en onderhouden van de applicaties; dat gebeurt enerzijds om die professionals een nieuw perspectief te bieden en anderzijds om de continuïteit van de Coöperatie te waarborgen.
- Indien één van de genoemde partijen om haar moverende redenen, wil afzien van de beoogde deelname in de voorziene Coöperatie, zal zij dat besluit schriftelijk en inclusief motivatie aan de andere partijen mededelen.

Gemeente Boxtel
M. Buijs

GemCloud
S. J. Miedema

Gemeente Eindhoven
M. Schreurs

Gemeente Woerden
V.J.H. Molkenboer